

– Tá yvirskot hjá reiðaríum skal bítast, fáa okkara limir ongan lut í tí, og tí dugi eg ikki at síggja, hví limirnir so skulu vera við til at rinda rokningar, sum reiðararnir sjálvir eiga og hava góðtikið, sigur Jan Højgaard, formaður í Føroya Fiskimannafelag.

Reiðarar eiga rokningina

Fiskimannafelagið hevur ongantið tikið undir við tilfeingisgjaldinum í fiskivinnuni, og góðtekur heldur ikki, at reiðararnir senda hesa rokningina víðari til manningina.

Føroya Reiðarafelag hevur fleiri ferðir alment latið Føroya fólk vita, at tað tekur undir við tilfeingisgjaldi á fiskivinnuna, men Føroya Fiskimannafelag hevur ongantið góðtikið hetta gjaldið.

Og tí finnr felagið seg heldur ikki í, at reiðararnir draga tilfeingisgjaldið av söluvirðinum, áðrenn avroknað verður.

Ikki í sáttmálanum

Reiðararnir halda seg kunna gera hetta við stóði í grein 17 í sáttmálanum millum manningarfeløgin og Føroya Reiðarafelag. Greinin snýr seg um frádráttir – útreiðslur, sum reiðararnir hava loyvi at draga frá söluvirðinum, áðrenn avroknað verður – men har stendur ikki eitt orð um tilfeingisgjöld.

Í grein 17 stykki 3 stendur tó, at “Avgjöld fyri fiskiloyvir av einum og hvørjum slag ganga av óbýttum, tó er keyp av føroyskum kvotum og/ella fiskidøgum millum føroysk skip ikki loyvdur frádráttur.”

Reiðarafelagið hevur eisini í einum máli í Fasta Gerðarrætti viðhald í, at kvotakeyp á uppboðssølu var loyvdur frádráttur við stóði í hesari áseting.

Avgjald á veiðu

Men sambært Jan Højgaard merkir tað als ikki, at tilfeingisgjaldið er loyvdur frádráttur.

– Niðurstøðan hjá gerðarrættinum byggi á ta staðfesting, at kvotakeypið á uppboðssøluni var ein rakstrarút-reiðsla, sum mátti rindast fyri at skipið yvirhøvur kundi sleppa til fiskiskap. Soleiðis er ikki við tilfeingisgjaldinum. Tað er ikki eitt avgjald fyri fiskiloyvi, men eitt avgjald á fiskaðu veiðuna, sum verður roknað út og goldið, aftaná at veiðan er fiskað. Í Fiskimannafelagnum halda vit tiskil ikki, at tilfeingisgjaldið er loyvdur frádráttur, sigur Jan Højgaard, formaður í Føroya Fiskimannafelag.

Kanna tað juridiska

Hann sigur, at felagið í samráð við

advokat kannar møguleikarnar at royna spurningin í rættarskipanini.

– Tað er nógv fyri, at tað skal vera neyðugt, tí hetta er gjald, sum reiðararnir hava góðtikið, men ikki vit. Tí áttu teir eisini at verið somikið búnir og at sær komnir, at teir jálvir rinda rokningina fyri hetta. Tað seinasta, vit væntaðu, var, at teir fóru at taka av hýruni hjá manningini til hesa útreiðslu, sigur Jan Højgaard.

– Tá yvirskot hjá reiðaríum skal bítast, fáa okkara limir ongan lut í tí, og tí dugi eg ikki at síggja, hví limirnir so skulu vera við til at rinda rokningar, sum reiðararnir sjálvir eiga og hava góðtikið, sigur hann.

Jan Højgaard leggur dent á, at tað er ikki manningin, men skipið, sum hevur fingið útlutað fiskiloyvi – fiskiloyvi, sum reiðararnir síðani nærum frítt kunnu selja øðrum, uttan at manningin tá fær nakran part av söluvinninginum.

Lønin hækkar

Á arbeidaradegnum hækkar tímalønin hjá arbeidarafeløgum. Grundlønin er nú komin upp á 120,44 kr um tíman. Eftirlønin er framvegis 10%. Vit eru fegin um hesa hækkun, so tímalønin stendur mát við prísvøkstur, sigur Jastrid V. Niclassen, forkvinna í Klaksvíkar Arbeðskvinnufelag

– Vit hava sæð, at pristalið er fallið hetta seinasta árið, men eg haldi ikki, at vit merkja tað á gerandisvørnum, sum framvegis kennast dýrar fyri eina vanliga arbeidarafamilju. Um vit hyggja eftir, so sæst, at tað ikki er matvørurnar sum eru lækkaðar, og tað er har ein stórus partur av lønini hjá eini arbeidarafamilju fer til, sigur Jastrid V. Niclassen, forkvinna í Klaksvíkar Arbeðskvinnufelag.

Hon er fegin um, at lønarhækkunin stendur mát við pristalið, men visir á, at fyri eina vanliga arbeidarafamilju, hava seinastu árinum ikki verið gylt, tí bólkurin hon umboðar hevur ikki fingið lut í tí framburði, sum hevur verið í samfelagnum.

Tímalønin hækkar 1. mai.

Á arbeidaradegnum hækkar tímalønin við 2,60 kr, so grundlønin gerst 120,44

kr um tíman. Ein ársinntøka hjá einum, sum arbeidir fulla tíð, gerst tiskil 250.510,44 kr.

Fyri tey sum hava vunnið sær starvstíðarrættindi er lønin samsvarandi hægri. Fyri ein sum hevur 9 ára starvsaldur er tímalønin 125,26 kr og árslønin fyri fulla tíð 260.535,84 kr

Starvsaldur

Forkvinnan í Klaksvíkar Arbeðskvinnufelag minnr á, at arbeidsfólk hava rætt til at fáa eina viðbót fyri starvsaldur, tá ið viðkomandi hevur arbeitt innan sama øki í 3 ár. Arbeidarafeløgin hava starvsaldursviðbøtur fyri 3 ár, 5 ár, 7 ár og 9 ár.

Um arbeidari skiftir frá einum arbeidsplássi til eitt nýtt arbeidspláss, flytir starvsaldurin við um tað er innan sama øki.

Arbeidsfólk skulu biðja sín fyrr-

verandi arbeidsgevara um eina váttan, um tey skifta arbeidspláss, hetta hevur arbeidsgevarin skyldu at útlýggja.

Verður til dømis skift frá einum laksavirki til eitt flakavirki ella uppsjóvarvirkið, so fylgir starvstíðin í fyrri arbeidnum við. Verður hinvegin

arbeidsøki skift, og farið verður frá t.d. at arbeida við jørð og betong til eitt idnaðarvirki ella skiftir frá fiskivinnuni til at vera bussførari, so fylgir starvsaldurin ikki við, tí tað er eitt nýtt starvsøki, har ein ikki hevur royndir áður.

Starvsaldurin fylgir eisini við, um eitt arbeidsfólk tekur ein steðg frá arbeidnum, og byrjar aftur, um steðgurin er minni enn 7 ár.

Løn 1. mai 2015

	Vanlig	3 ár	5 ár	7 ár	9 ár
Tímaløn	120,44	121,95	123,79	124,35	125,26
Eftirløn	10%	10%	10%	10%	10%
Yvirtíð 35%	162,59	164,63	166,66	167,87	169,10
Yvirtíð 60%	192,70	195,12	197,52	198,96	200,42
Yvirtíð 65%	198,73	201,22	203,69	208,18	206,68
Yvirtíð 100%	240,88	243,90	246,90	248,70	250,52
Mánaðarløn	20.875,87	21.137,59	21.397,59	21.553,59	21.711,32